

Avraham and the Three Gestures

R. Mois Navon

Beit HaKenneset HaSefaradi BeRimon – Lech Lecha 5782

Avraham Avinu. The founding father of the Jewish People and held in the highest esteem by both Christians and Moslems. The founding father of ethical monotheism. That is, he not only brought to the world the belief in one God, but the belief that this one God was source of, and demanded nothing less than, absolute ethical behavior between all human beings.

All this notwithstanding, in his essay "[A Palace in Flames](#)," R. Jonathan Sacks raises a very interesting question: Why? Why Avraham? Why did God choose Avraham to bring his message to the world? Why did God come to Avraham and bless him with the mighty words: "I will make you a great nations":

בראשית פרשת לך לך פרק יב פסוק א - ד

(א) וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ : (ב)
וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָחָם וְאַגְדֵּלְהָ שְׂמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה : (ג) וְאַבְרָחָם מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֵר וְנִבְרָכוּ בְּךָ
כָּל מְשֻׁפָּחוֹת הָאָדָמָה :

That is, explains R. Jonathan Sacks, there is no introduction to who Avraham is that he would deserve such a magnanimous blessing by the Creator of the Universe. This is completely uncharacteristic (meod lo ifyuni) of the Bible. With Noah we are told explicitly why God chose him:

בראשית פרשת נח פרק ו פסוק ט

(ט) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ :

Similarly with Moshe we learn of his ethical character long before God turns to him. He kills the Egyptian taskmaster; he intervenes in the quarrel of two Jews; and he saves the daughters of Yitro at the well:

שמות פרשת שמות פרק ב פסוק יא - יח

[1] (יא) וַיְהִי בִּימֵי הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מִכָּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו : (יב) וַיִּפְּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּדַּף אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל :
[2] (יג) וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֹבְרִים נָצִים וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכֶּה רַעֲדָה :
[3] ... וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפָּנֵי פְרַעֲהוּ וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר : (טז) וּלְכַהֵן מִדְיָן שָׁבַע בָּנוֹת וַתִּבְאֲנֶה וַתִּדְלַנֶּה וַתִּמְלֶאנָה אֵת הָרְהֻטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן : (יז) וַיָּבֹאוּ הָרַעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיּוֹשֶׁעַן וַיִּשְׁקֵן אֵת צֹאנָם :

Similarly with Jeremiah, we are informed, along with Jeremiah, as to why God chose him – He knew his before he was born!

ירמיהו פרק א פסוק ד - ו, ד-ו

(ד) וַיְהִי דְבַר יְקֹוֹק אֵלַי לֵאמֹר : (ה) בְּטָרָם <<אצורך>> אֶצְרֶךָ בְּבֶטֶן יְדִעְתִּיךָ וּבְטָרָם תֵּצֵא מִרְחֹם
הַקִּדְשִׁיתִיךָ נָבִיא לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ :

So, explains R. Sacks, since the text doesn't explain anything about why God would have chosen Avraham, the sages (hachamim) fill in the story. There are three famous responses (of which I am sure you are all aware):

- (1) Avraham's father Terah left Avraham to tend his idol store. Avraham broke all the idols in the store – except the largest one in whose hands Avraham placed a club. When Terah returned and saw the mess, he Avraham asked what happened? Avraham told him the largest one broke all the smaller ones. His father looked at him and said, “Are you making fun of me (Ata oseh tzhok)?! These idols have no power.” Avraham looked at father and asked, “If so, why do you worship them?!”

בראשית רבה (וילנא) פרשת נח פרשה לח סימן יג

[יא, כח] וימת הרן על פני תרח אביו, רבי חייא בר בריה דרב אדא דיפו תרח עובד צלמים היה, חד זמן נפיק לאתר, הושיב לאברהם מוכר תחתיו, הוה אתי בר אינש בעי דיזבן והוה א"ל בר כמה שנין את, והוה א"ל בר חמשין או שיתין, והוה א"ל ווי ליה להווא גברא דהוה בר שיתין, ובעי למסגד לבר יומי, והוה מתבייש והולך לו, חד זמן אתא חד איתתא טעינה בידה חדא פינג דסולת, אמרה ליה הא לך קרב קודמיהון, קם נסיב בוקלסא בידיה, ותבריהון לכולהון פסיליא, ויהב בוקלסא בידא דרבה דהוה ביניהון, כיון דאתא אבוה א"ל מאן עביד להון כדון, א"ל מה נכפר מינג אתת חדא איתתא טעינה לה חדא פינג דסולת, ואמרת לי הא לך קריב קודמיהון, קריבת לקדמיהון הוה דין אמר אנא איכול קדמאי, ודין אמר אנא איכול קדמאי, קם הדין רבה דהוה ביניהון נסב בוקלסא ותברינון, א"ל מה אתה מפלה בי, וידעין אנון, א"ל ולא ישמעו אזינג מה שפיך אומר, נסביה ומסריה לנמרוד, א"ל נסגוד לנורא, א"ל אברהם ונסגוד למיא דמטפין נורא, א"ל נמרוד נסגוד למיא, א"ל אם כן נסגוד לעננא דטעין מיא, א"ל נסגוד לעננא א"ל אם כן נסגוד לרוחא דמבדר עננא, א"ל נסגוד לרוחא א"ל ונסגוד לבר אינשא דסביל רוחא, א"ל מילין את משתעי אני איני משתחוה אלא לאור, הרי אני משליכך בתוכו, ויבא אלוה שאתה משתחוה לו ויצילך הימנו, הוה תמן הרן קאים פלוג, אמר מה נפשך אם נצח אברהם אנא אמר מן דאברהם אנא ואם נצח נמרוד אנא אמר דנמרוד אנא, כיון שירד אברהם לכבשן האש וניצול, אמרין ליה דמאן את, אמר להון מן אברהם אנא, נטלוהו והשליכוהו לאור ונחמרו בני מעיו, ויצא ומת על פני תרח אביו, הה"ד (שם/בראשית/ יא) וימת הרן על פני תרח וגו'.

- (2) The second midrash explains Avraham's character via a parable (mashal): A man travelling from place to place saw a palace burning (bira doleket) and asked himself, could it be that there is no master (manhig) of this palace? The Master peered out to him and said, “Indeed, it is I.” So too did Avraham discover God.

בראשית רבה (וילנא) פרשת לך לך פרשה לט סימן א

א [יב, א] ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו', ר' יצחק פתח (תהלים מה) שמעי בת וראי והטי אזינג ושכחי עמד ובית אביך, אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו אני הוא בעל העולם, (שם/תהלים מ"ה) ויתאו המלך יפיך כי הוא אדוניך, ויתאו המלך יפיך ליפותיך בעולם והשתחוי לו הוי ויאמר ה' אל אברם.

On this R. Jonathan Sacks explains the midrash as follows. The palace is the magnificent world we live, everything is well ordered, everything working harmoniously according to the laws of nature, put in to effect by the Creator. Yet it is burning. Set aflame by the people of the world who are the only things in nature that do not work harmoniously.

The people lie, cheat, steal, fight and kill each other. It seems as if there is no one watching over the world – “no justice and no judge” (leit din veleit dayan). To this God appears and says “I am here” – there is a judge and there is justice. However, it is up to humanity to accept the just laws, the ethical norms commanded by God, and bring harmony to human relations. This is humanity’s task.

God, as it were, says, indeed, I am here, but I give you freewill, I ask you to put out the flames of evil, I ask you to be ethical and make the world a harmonious palace.

- (3) The third, and last explanation as to why God chose Avraham is found in the Rambam. He famously explains that Avraham looked at the cosmos and could not understand how the planets move on their own. He concluded that there must be “prime mover.”

רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק א הלכה ג

כיון שנגמל איתן זה התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן והתחיל לחשוב ביום ובלילה והיה תמיהה היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג ומי יסבב אותו, כי אי אפשר שיסבב את עצמו, ולא היה לו מלמד ולא מודיע דבר אלא מושקע באור כשדים בין עובדי כוכבים הטפשים ואביו ואמו וכל העם עובדי כוכבים והוא עובד עמהם ולבו משוטט ומבין עד שהשיג דרך האמת והבין קו הצדק מתבוננתו הנכונה, וידע שיש שם אלוה אחד והוא מנהיג הגלגל והוא ברא הכל ואין בכל הנמצא אלוה חוץ ממנו, וידע שכל העולם טועים ודבר שגרם להם לטעות זה שעובדים את הכוכבים ואת הצורות עד שאבד האמת מדעתם, ובן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו, כיון שהכיר וידע התחיל להשיב תשובות על בני אור כשדים ולערוך דין עמהם ולומר שאין זו דרך האמת שאתם הולכים בה ושיבר הצלמים והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד אלא לאלוה העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים, וראוי לאבד ולשבר כל הצורות כדי שלא יטעו בהן כל העם כמו אלו שהם מדמים שאין שם אלוה אלא אלו. כיון שגבר עליהם בראיותיו בקש המלך להורגו ונעשה לו נס ויצא לחרן, והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד, והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם, וכיון שהיו העם מתקבצין אליו ושואלין לו על דבריו היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירוהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה וחבר בו ספרים והודיעו ליצחק בנו, וישב יצחק מלמד ומזהיר, ויצחק הודיע ליעקב ומינהו ללמד וישב מלמד ומחזיק כל הנלוים אליו, ויעקב אבינו למד בניו כולם והבדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצות אברהם, וצוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה כדי שלא תשכח הלמוד, והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלוים עליהם ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן חוץ משבט לוי שעמד במצות אבות, ומעולם לא עבד שבט לוי עבודת כוכבים, וכמעט קט היה העיקר ששתל אברהם נעקר וחוזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותו, ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו, כיון שנתנבא משה רבינו ובחר ה' ישראל לנחלה הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו ומה יהיה משפט עבודת כוכבים וכל הטועים אחריה. +/השגת הראב"ד/ ובן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו. א"א יש אגדה בן שלש שנים שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי מנין עקב. /השגת הראב"ד/ והיה מהלך וקורא וכי' עד שהגיע לארץ כנען שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם. א"א ותמה אני שהרי היו שם שם ועבר איך לא היו מוחין, ואפשר כי מוחים היו ולא אירע להם שישברו את צלמיהם לפי שהיו מתחבאים מהם עד שבא אברהם ושבר צלמי אביו. +

So here then we are given not one, not two, but three different reasons as to the greatness of Avraham that served to justify God’s call to him:

לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ ... וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל

This is all very good and nice, but why so many reasons? Wouldn't one have been enough? I mean, anyone of these stories would have been enough to explain that Avraham was a maverick. And if three, why these three? What do these three stories reveal about Avraham? What do they teach us in our striving to emulate him?

I believe that each and every story was needed to teach us that Avraham found God, in every possible area that man acts – in what R. Soloveitchik (based on Kant) calls “the three gestures” (shelosh hetenuot): the aesthetic, the ethical, and the intellectual. Accordingly, I suggest that these are precisely the three gestures at the core of the three stories on Avraham's greatness.

- (1) Avraham breaks the idols. In demonstrating that the idols have no power, he is making the argument for God from the aesthetic. R. Soloveitchik explains that power, majesty (hod vehadar), kingship (malchut) are all part of the aesthetic gesture. Here, then, Avraham finds God in the aesthetic.
- (2) Avraham notices the palace on fire. The world burning in immorality. Avraham finds God in man's need for absolute morality, for an objective moral arbiter who is above the subjective definitions of morality that are tainted by personal agendas, trapped in time and human context. Here, then, Avraham finds God in the ethical.
- (3) Avraham finds God in the cosmos – in astronomy – in the place where the science and philosophy of the middle ages intersect. Here he is engaged in the pursuit of the intellectual, of trying to understand the world – as the Rambam explained – “he began to THINK day and night” (hithil lachshow beyom uvelayla). And so it is here, in the intellectual realm, that Avraham finds God.

In conclusion, then, God chose Avraham because he had shown his aptitude in each of the three gestures in which man acts. Accordingly, we too must seek God in all of our activities.

Or to put it simply – “In all your ways, seek him.”

משלי פרק ג (ו) בְּכֹל דְרָכָיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִיָּשֶׁר אֶרְחֻתֶיךָ :